

**Autoriteit
Financiële Markten**

Gaat u lenen?

Gaat u lenen?

Met deze publieksfolder geeft de Autoriteit Financiële Markten (AFM) u informatie over het lenen van geld, zodat u inzicht heeft in de rechten en plichten die bij lenen horen. Tevens geeft deze folder informatie om tot een verantwoorde beslissing te komen indien u van plan bent om te gaan lenen.

Indien u overweegt een lening af te sluiten doet u er goed aan om antwoord te hebben op de volgende vragen:

Lenen, zeker weten?

Het kan altijd voorkomen dat u geld nodig heeft terwijl u daar niet over beschikt. Als uw wasmachine kapot gaat, u een nieuwe auto nodig heeft of onverwacht voor een andere forse uitgave komt te staan. In zo'n situatie kunt u overwegen het benodigde bedrag te lenen.

Een geldlening maakt het mogelijk direct over geld te beschikken. Hier staan echter onvermijdelijke toekomstige lasten tegenover: de (maandelijkse) rente en aflossing. Indien u besluit een lening aan te gaan, is het verstandig om - vóórdat u informatie inwint over de verschillende mogelijkheden om te lenen - rekening te houden met het volgende:

- » De rente die u krijgt over uw spaargeld is meestal lager dan de rente die u betaalt over een lening. Als u geld nodig heeft, kunt u overwegen om uw spaargeld te gebruiken.
- » Voordat u een lening afsluit is het aan te bevelen om eerst te bepalen hoeveel geld u per maand wilt en kunt missen om de rente en aflossing te betalen.
- » Let op de levensduur van het product dat u met de lening koopt. Het kan tot problemen leiden als u de lening nog moet aflossen terwijl het product al aan vervanging toe is.

Wat voor soort lening?

Er bestaan verschillende soorten leningen:

Doorlopend krediet Bij dit soort leningen kunt u doorlopend geld opnemen tot een vooraf bepaald maximum bedrag, de kredietlimiet. Indien u na het bereiken van (een deel van) dit maximum bedrag uw lening aflost, kunt u vervolgens opnieuw lenen tot de kredietlimiet. Een doorlopend krediet kan gemakkelijk zijn als u niet meteen al het geld nodig heeft of als u niet precies weet hoeveel geld u nodig heeft. In veel gevallen betaalt u maandelijks een vast percentage van de kredietlimiet voor zowel de aflossing als de rente. Dit betekent dat hoe meer geld u opneemt, hoe groter het deel van uw betaling aan rente opgaat. Dit houdt in dat het langer duurt voordat u de gehele lening heeft afgelost.

Persoonlijke lening Bij het afsluiten van een persoonlijke lening staan de looptijd van de lening, het rentepercentage en de totale rentevergoeding die u tijdens deze looptijd verschuldigd bent, vast. Hierdoor weet u precies waar u aan toe bent. In tegenstelling tot een doorlopend krediet heeft u in het algemeen niet de mogelijkheid om na aflossingsbetalingen opnieuw te lenen tot het oorspronkelijke bedrag.

Naast deze twee soorten leningen bestaan er nog andere, hiervan afgeleide, soorten. De meest voorkomende:

- ‘Rood’ staan op uw betaalrekening** Hierbij beschikt u over de mogelijkheid om tot een vooraf bepaald bedrag (de kredietlimiet) ‘rood’ te staan op uw betaalrekening. Vraag uw bank hoe hoog de rente is die u hierover betaalt.
- Hypotheek** Een hypotheeklening wordt meestal gebruikt voor de aankoop of verandering van een huis, maar kan ook gebruikt worden voor andere uitgaven. Het huis dient als onderpand voor de lening wat betekent dat de bank het huis kan verkopen als u de rente en aflossing niet betaalt. De rente van een hypotheeklening is onder bepaalde voorwaarden aftrekbaar voor de belasting: alleen als het gaat om een lening voor uw eigen eerste huis. Dit geldt dus niet als u de lening gebruikt voor andere zaken zoals een caravan of auto. Informeer daarom altijd vóór het afsluiten van een hypotheeklening wat hiervan voor u de fiscale gevolgen zijn.
- Kaartkrediet** Tegenwoordig kunt u in steeds meer winkels betalen met winkelpassen of klantenkaarten. In deze winkels heeft u de mogelijkheid om de gekochte goederen in termijnen te betalen. *Creditcardkrediet* is een bijzondere vorm van kaartkrediet.
- Postorderkrediet** Veel postorderbedrijven bieden de mogelijkheid om de aangekochte goederen in termijnen te betalen. Daarbij bieden deze bedrijven de mogelijkheid om aankopen te doen tot een vooraf vastgestelde limiet. Indien u (een deel van) van het bedrag heeft terugbetaald, kunt u weer opnieuw aankopen doen tot de vooraf vastgestelde limiet. Het postorderkrediet is dan een afgeleide vorm van doorlopend krediet. Doorgaans brengen postorderbedrijven een zeer hoge rente in rekening.
- Autokrediet** Vaak bieden autobedrijven de mogelijkheid om een auto aan te schaffen waarbij u een gedeelte van de aanschafwaarde later kunt betalen. Dit betekent dat u de auto koopt met geleend geld. Na een eventuele aanbetaling betaalt u het restant van de aanschafwaarde in termijnen. U wordt pas echt eigenaar van de auto als u de laatste termijn heeft betaald. Als u de (maandelijkse) termijn op een bepaald moment niet meer kunt voldoen en er minder dan 75% van het verschuldigde bedrag is afbetaald, kan het autobedrijf de auto opeisen.

Welke aanbieder?

Indien u besloten heeft dat u een lening wilt en ook wat voor soort lening, kunt u kiezen tussen de verschillende aanbieders van leningen. Het is belangrijk dat u reclames over leningen kritisch beoordeelt. Lees de voorwaarden goed: een lage rente kan bijvoorbeeld ook een lange looptijd van de lening betekenen.

Een groot deel van de kredietverstrekkers biedt de leningen aan via bemiddelaars, ook wel intermediairs of tussenpersonen genoemd. Als u bijvoorbeeld een auto koopt met een lening dan treedt de autoverkoper veelal op als bemiddelaar. Daarnaast zijn er kredietverstrekkers die zelf de verkoop en het advies van de leningen regelen via de telefoon of internet. *Er zijn vele aanbieders van krediet. Let bij de keuze vooral op het rentepercentage, de voorwaarden en de eventuele verplichte verzekering.*

Om tot een goede keuze te komen heeft u de volgende informatie over de lening nodig:

- » Prospectus met de productvoorwaarden van de lening
- » Offerte

Op grond van de wet moet u goed geïnformeerd worden over de voorwaarden van een lening, als de lening een looptijd heeft van drie maanden of meer. Het belangrijkste doel van de wet is te voorkomen dat u zoveel leent dat u de lening niet meer terug kunt betalen. Iedere kredietverstrekker moet een prospectus beschikbaar hebben. In het prospectus zijn de belangrijkste voorwaarden van de lening opgenomen. Door het lezen van het prospectus wordt u op een beknopte en heldere manier geïnformeerd over de lening.

Vraag ernaar en lees het prospectus vóór het afsluiten van een lening.

Indien u weet bij wie u wilt lenen kunt u een offerte opvragen. Bestudeer deze goed. In de offerte staan namelijk de belangrijkste voorwaarden van uw lening opgesomd, zoals het rentepercentage, de betalingsregeling en de naam van de partij bij wie de lening wordt afgesloten. Door ondertekening van deze offerte wordt de lening afgesloten.

Uw wensen en behoeften bepalen met welke aanbieder u in zee gaat. U bent dus zelf verantwoordelijk voor het succes van uw keuze!

Kredietwaardigheid Verstrekkers van leningen zijn verplicht om bij het Bureau Krediet Registratie (BKR) in Tiel, gegevens op te vragen over uw leen- en aflossingsgedrag voordat ze met u een (nieuwe) lening afsluiten. Deze gegevens worden bewaard tot vijf jaar nadat een lening is afgelost. De verstrekker van een lening beoordeelt op basis van deze gegevens zelf of u in aanmerking komt voor een (nieuwe) lening. Het BKR heeft van iedereen in Nederland gegevens over het leen- en aflossingsgedrag. U heeft het recht om bij het BKR uw gegevens op te vragen.

Klachten Bij een probleem of misverstand over uw lening kunt u altijd informeren naar de klachtenprocedure van de kredietverstrekker waarbij u uw lening heeft afgesloten. Op de website van de AFM, www.afm.nl, kunt u een overzicht vinden van klachtencommissies op het gebied van financiële producten. De AFM bemiddelt zelf niet tussen u en de financiële instelling, maar hecht wel veel waarde aan klachten van consumenten. Daarom stelt de AFM het zeer op prijs om een kopie van uw klacht te ontvangen. Uw klacht kunt u mailen via het contactformulier op de website van de AFM. U kunt uw klacht ook sturen naar: Autoriteit Financiële Markten, t.a.v. Publieksvoorlichting, postbus 11723, 1001 GS Amsterdam.

Financiële problemen Ondanks alle zorgvuldigheid bij het aangaan van een lening kunt u toch te maken krijgen met financiële problemen. Als u problematische schulden heeft, kunt u hulp zoeken bij de afdeling Sociale Zaken van uw gemeente. Zij kunnen u doorverwijzen naar een betrouwbare schuldhulpverlenende instantie. Let op: er zijn malafide schuld('hulp')bureaus die de situatie van particulieren in financiële nood misbruiken. U kunt het beste hulp zoeken bij een organisatie die is aangesloten bij de NVVK, de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet. De NVVK heeft een gedragscode opgesteld waardoor u verzekerd bent van professionele hulp. Op <http://www.volkskrediet.nl> kunt u controleren wie er lid zijn van de NVVK.

Tips & Waarschuwingen bij lenen

Denk aan de mogelijkheid om uw spaargeld te gebruiken

De te ontvangen rente over uw spaargeld is namelijk meestal lager dan de rente die u over een lening moet betalen.

Laat u niet verleiden door dure cadeaus

Het rentepercentage, de voorwaarden en eventuele verplichte verzekering bepalen uiteindelijk uw rechten en plichten die bij de lening horen.

Stem de looptijd van uw lening af op de levensduur van het product

Zorg ervoor dat de aflossingstermijn niet langer is dan de levensduur van het product. Als u bijvoorbeeld een tweedehands auto koopt die u na drie jaar wilt vervangen, is het vervelend als uw lening voor de auto nog langer doorloopt.

Lage rentes uit advertenties zijn vaak tijdelijk

Er staat wellicht in de voorwaarden dat de genoemde rente slechts tijdelijk is en dat de aanbieder de rente kan verhogen. Dit geldt altijd bij leningen met een variabele rente. Overigens mag u de lening hierbij boetevrij vervroegd aflossen.

Lage rentes uit advertenties zijn vaak gebaseerd op belastingaftrek; geldt dit voordeel wel voor u?

De rente is alleen aftrekbaar als het gaat om een hypotheeklening voor de aanschaf of verbetering van uw eerste huis en/of tuin. Als u in aanmerking komt voor belastingaftrek is uw daadwerkelijke voordeel vaak kleiner dan in de getoonde reclamevoorbeelden. De hoogte van uw inkomen heeft grote invloed op het uiteindelijke belastingvoordeel.

Aanbieders van kaartkrediet en postorderkrediet vragen vaak een hoge rente

Realiseert u zich dit goed voordat u zo'n dure lening neemt.

Houd rekening met bijkomende kosten als u een lening met verzekering afsluit

Deze verzekeringen zijn namelijk nooit gratis.

Maak gebruik van de keuzevrijheid ten aanzien van een verzekeraar bij een verplichte verzekering

Als u een verzekering bij de lening moet afsluiten, mag u altijd zelf kiezen bij wie u deze verplichte verzekering afsluit. Heeft u deze vrijheid niet dan is er sprake van verboden koppelverkoop. Overigens kunt u altijd een lening afsluiten bij een kredietverstrekker die geen verzekering verplicht stelt.

Let op als u de premie voor de verzekering laat meefinancieren in de vorm van een koopsom

Hierbij betaalt u rente over de verzekeringspremie. Bij vervroegde aflossing van de lening heeft u misschien premie betaald voor een verzekering die u wellicht niet meer nodig heeft.

Onderzoek ook de voorwaarden van de eventuele verzekering die bij de lening hoort

Soms hebben de verplichte verzekeringen maar een beperkte looptijd waardoor er geen dekking meer is tegen bijvoorbeeld arbeidsongeschiktheid of overlijdensrisico terwijl de lening nog niet (geheel) is afgelost. Daarnaast keren verzekeraars soms alleen in zeer specifieke gevallen uit.

Vraag om het prospectus

Iedere kredietverstrekker moet een prospectus beschikbaar hebben. Door het lezen van het prospectus wordt u op een beknopte en heldere manier geïnformeerd over de lening.

Bestudeer de kleine lettertjes in de offerte en het reclamemateriaal

Vóórdat u tot ondertekening overgaat: bestudeer de offerte grondig en wees hierbij alert op de kleine lettertjes. Vraag om bedenktijd indien u twijfelt, want: weet waaraan u begint.

Autoriteit Financiële Markten (AFM)

De AFM is gedragstoezichthouder op de financiële markten in Nederland, dat wil zeggen op de markten van sparen, lenen, beleggen en verzekeren. Zowel het publiek, het bedrijfsleven als de overheid zijn voor veel activiteiten afhankelijk van de producten die op de financiële markten worden aangeboden. Vertrouwen in een ordelijke en eerlijke werking van deze markten is hierbij cruciaal. De AFM ziet er op toe dat financiële instellingen in ons land correct handelen en daarbij de juiste informatie geven over de aangeboden financiële producten en diensten. Het is niet de taak van de AFM om consumenten te beschermen tegen financiële producten waaraan hoge risico's of lage rendementsvooruitzichten zijn verbonden. De AFM valt onder de politieke verantwoordelijkheid van de minister van Financiën.

De tekst in deze folder is met zorg samengesteld en is informatief van aard. U kunt er geen rechten aan ontleen. Door besluiten op nationaal en internationaal niveau is het mogelijk dat de tekst niet langer actueel is wanneer u deze leest. De Autoriteit Financiële Markten (AFM) is niet aansprakelijk voor de eventuele gevolgen – zoals bijvoorbeeld geleden verlies of gederfde winst – ontstaan door acties ondernomen naar aanleiding van deze folder.

Amsterdam, september 2004